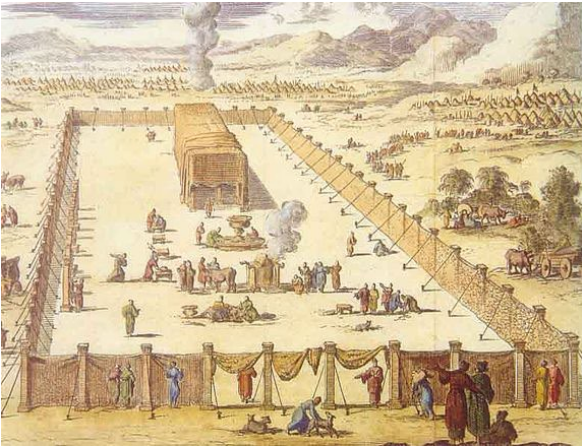

Pekudé – Számadás

Pekudé Hetiszakasz tartalma **יְקֻדָּה**

Szakaszunk – Pekudé (2Mózes 38:21-40:38.) – a Hajlék építésének számadásával foglalkozik. Ennyi és ennyi arany, ezüst stb. jött be a gyűjtőakció során, amiből ennyit és ennyit fordítottak ilyen és ilyen célokra. Sokkal több nyersanyag jött be, mint amire szükség volt és a maradékot a Hajlék (Szentély) kincstárában helyezték el. A Hajlékot a mesteremberek darabokban készítettek el, majd elhozták Mózeshez, aki összeszerelte a részeket és felállította a Hajlékot az egyiptomi kivonulás utáni második év első hónapjának elsején.

Mózes számba veszi a nép által a **Miskán** építésére adományozott aranyat, ezüstöt és rezet. **Becálél**, **Oholiáb** és segédek elkészítik a nyolc papi ruhadarabot – az **éfodot** (kötényszerűt), a **chosen-t** (melldíszet), a **möil-t** (köpenyt), a **cic-et** (aranylemezt), a **süveget**, a **köntöst**, az **övet** és a **nadrágot** – úgy, ahogyan korábban (2Mózes 28.) az **Örökkévaló Mózesnek** meghagyta. – 2Mózes 38:21–39:31.

Az elkészült **Miskánt** annak minden alkotóelemével együtt **Mózes** elé viszik, aki felállítja, majd felkeni azt a különleges, erre a célra készített olajjal, **Áront** és négy fiát pedig pappá avatja. Egy felhő jelenik meg a **Miskán** fölött, jelezve, hogy az **Isteni Jelenlét** eljött, hogy benne lakozzék. – 2Mózes 39:40–40:38.

שבת שלום

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FŰVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ר

Chaim Shaul rabbi: Kihívások

Minden ember életében folyamatosan jelen vannak a kihívások. Néha lehetetlennek tűnő feladatokat kell végrehajtania, időről időre megoldhatatlannak látszó problémákat kell megoldania. Néha arra törekszik, hogy megváltoztassa a világot vagy az embereket - de ez lehetetlen. **Mit tegyen hát? Ki kell szállni az élet versenyéből? Fel kell adni a próbálkozást, hogy fejlődjön, jobbá tegye a világot, benne saját magát, és előre lépjen?** Hetiszakaszkunk szerint nem.

Manapság, a technológiai fejlettség korában talán érthetetlennek tűnik, miért volt olyan nehéz a **Miskán** építése. De a **midrások** szerint akkoriban szinte lehetetlennek tűnt az építése, a szentély felállítása. Miután a dolgozók előkészítették a **Miskán** minden részét, megpróbálták felállítani, de nem sikerült. A deszkák nagyon nehezek voltak, óriási szálfák, amit nem bírtak el. A munkások nem tudták összerakni, ezért **Mózeshez** vitték, boldoguljon vele egyedül.

Mózes akkor más emberek segítségével felépítette a **Miskánt**. Nem, nem talált fel új technikát az építkezésben, és nem is múlta felül erőben a munkásokat sem. **Mit tett hát?** A **midrás** elmesél egy rövidke beszélgetést **Mózes** és **Isten** között: „**Mondta Mózes a Teremtőnek, hogyan tudná egy ember ezt felépíteni? Válaszolt Isten: Dolgozz szépen rajta, mint alkotó, és meglásd magától felépül az.**” **Mózes** sem tudhatta felépíteni a **Miskánt**, mégis azt mondta **Isten**, hogy vegyen részt a munkában alkotóként. A nehézséget **Isten** átvállalja, meg tudja csinálni **Mózes** nélkül is a feladatot. **Miért kéri mégis, hogy vegyen részt alkotóként a munkában, miért kellene neki Mózes „segítsége”?**

Mivel tisztában van a teremtett lények képességével, **Isten** olyan nagy feladatokat is ad nekik, mellyel lehetőségük nyílik önmagukat meghaladni, és olyan nagyszerű dolgokra lesznek képesek, mint amit magukról hittek. De egyedül az ember nem lesz képes szembenézni ezekkel a kihívásokkal. Túl nehezek neki. Csak akkor, ha összefognak – **Isten** keze és az ember keze közösen hozzák létre az alkotást – akkor lehet az ember sikeres. De **Isten** azt akarja, hogy komolyan vegyük a feladatot. Azt akarja, hogy minden tőlünk telhetőt megtegyünk az ügy érdekében, amivel elősegíthetjük a jót, a fejlődést, és akkor ő majd elvégzi a többi munkát. Így van ez minden témában. Aki valamit el szeretne érni, minden erejével törekednie kell arra, hogy lehetetlennek tűnő helyzetben is megtegye, amit kell, és aztán **Isten** megteszi a többi a maga erejéből. Ezért akarta **Isten**, hogy **Mózes** „segítsen” neki felépíteni a **Miskánt**. Ezzel üzen az embereknek, hogy ne hagyjanak rá minden nehéz feladatot. Izzadni és erőlködni kell, amennyire lehetséges megtenni minden tőlünk telhetőt, és **Ő** akkor fog segíteni. Ráadásul kiderül, ki mire képes valójában..., ha igazán akarja, sikerülni is fog.

Rabbi Jonatan Sacks: A zsidó karakter

A Pekudé hetiszakaszt néha "A könyvelő parasanak"-nak is nevezik, mert így kezdődik, a Szentélynek adományozott pénz és anyagok auditált elszámolásával. A Tóra így tanít bennünket a pénzügyi átláthatóság szükségességére.

De a néha száraz felszín alatt két rendkívüli történet rejlik, az egyiket a múlt heti **parasa**, a másikat az azt megelőző héten mesélték el, és valami olyan mélyreható tanítanak nekünk a zsidó természetéről, ami ma is igaz.

Az elsőnek magához a **Szentélyhez** van köze. **Isten** azt mondta **Mózesnek**, hogy kérje meg az embereket, hogy járuljanak hozzá. Néhányan aranyat, néhányan ezüstöt, néhányan rezet hoztak. Néhányan gyapjút, vásznat vagy állatbőrt adtak. Mások akácfát, olajat, fűszereket vagy tömjént adtak. Néhányan drágaköveket adtak a főpap mellvértjéhez. **Ami figyelemre méltó volt, az a készség, amellyel adakoztak:**

A nép minden reggel további ajándékokat hozott (**Mózesnek**). Ezért az összes szakmunkás, aki a **Szentélyen** végzett minden munkát, otthagyta, amit csinált, és azt mondta **Mózesnek**: „**A nép többet hoz, mint amennyit Isten parancsolta nekünk, hogy elvégezzük a munkát**”. **Mózes elrendelte, hogy az egész táborban hirdetményt adjanak ki: „Senki, se férfi, se nő ne hozzon több áldozatot a Szentély számára**”. Így az emberek nem hoztak többet, mert ami már megvolt, az bőven elég volt az elvégzendő munkához. (**2Móz 36:3-7**)

Túl sokat hoztak. **Mózesnek** meg kellett mondania nekik, hogy hagyják abba. Ez nem az **izraeliták**, ahogyan megszoktuk őket látni, vitatkozó, veszekedő, hálátlan. Ez egy olyan nép, amely vágyik arra, hogy adjon.

Egy **parasával** korábban egy egészen más történetet olvastunk. Az emberek nyugtalanok voltak. **Mózes** már hosszú ideje volt fent a hegyen. **Életben volt még? Történt vele valami baleset? Ha igen, hogyan kapták volna meg az isteni ígét, amely megmondja nekik, hogy mit tegyenek és hová menjenek?** Ezért követeltek egy **borjút** - lényegében egy **orákulumot**, egy olyan tárgyat, amelyen keresztül az **isteni utasításokat hallhatták**.

A legkedveltebb magyarázat szerint **Áron** rájött, hogy nem tudja közvetlenül megállítani a népet azzal, hogy visszautasítja a kérésüket, ezért időhúzó manővert választott. Tett valamit azzal a szándékkal, hogy lelassítsa őket, bízva abban, hogy ha a munkát késleltetni lehet, **Mózes** újra megjelenik. Ezt mondta **Áron**: „**Vegyétek le az aranygyűrűket feleségeitek, fiaitok és leányaitok füléről, és hozzátok elém**”. (**2Móz 32:2**)

A **Midrás** szerint úgy gondolta, hogy ez vitákat szülne a családokon belül, ellenállásba üt-közne az ékszerekre vonatkozó kérésekkel szemben, és a projekt késedelmet szenvedne. **Ehelyett rögtön ezután szünet nélkül azt olvassuk: Ekkor az egész nép kivette az aranygyűrűket a füléből, és elvitte Áronhoz.** (**2Móz. 32:3**)

Ismét ugyanaz a nagylelkűség. Nos, ez a két projekt nem is lehetne kevésbé hasonló. Az egyik, a tabernákulum, szent volt. A másik, a borjú, közel állt ahhoz, hogy bálvány legyen. A

Rabbi Jonatan Sacks: A zsidó karakter

sátor megépítése legfőbb **micva** volt; a borjú elkészítése szörnyű bűn volt. Mégis mindkét esetben ugyanaz volt a válaszuk. **Ezért a bölcsek eme megjegyzése:**

Nem lehet megérteni ennek a népnek a természetét. Ha egy borjút kérnek tőlük, adnak. Ha a sátorért hívják őket, adnak. (**Jerushalmi Sikálím 1, 45**). A közös tényező a nagylelkűség volt. A zsidók talán nem mindig jól választják meg, hogy mire adnak, de adnak.

A **XII. században Mózes Maimonidész a Mishneh Tórában**, a törvénykönyvében kétszer is megszakítja a szokásos nyugodt jogi prózáját, hogy ugyanezt a pontot megfogalmazza. A **tzedakáról**, a jótékonytságról szólva azt mondja: „**Soha nem láttunk vagy hallottunk még olyan zsidó közösségről, amelynek ne lenne jótékonyági alapja**”. (**A szegényeknek adott adományok törvényei, 9:3.**)

Szinte elképzelhetetlen volt az a gondolat, hogy egy zsidó közösség jótékonyági hálózat nélkül létezhet. Később ugyanebben a könyvben **Maimonidész** azt mondja:

A tzedakah parancsolatának teljesítésében minden más pozitív parancsolatnál lelkiismeretesebben kell eljárunk, mert a tzedakah az igaz ember jele, aki Ábrahám atyánk leszármazottja, ahogyan mondják: „Mert ismerem őt, hogy megparancsolja gyermekeinek, hogy tzedakah-t tegyenek”. Ha valaki kegyetlen, és nem mutat irgalmasságot, akkor elegendő ok van arra, hogy gyanakodjunk a származására, mivel kegyetlenség csak a többi nemzetnél található. Aki megtagadja az alamizsnát, azt beliálnak nevezik, ugyanaz a kifejezés, amelyet a bálványimádókra alkalmaznak. (**A szegényeknek adott adományok törvényei, 10:1-3**)

Maimonidész itt többet mond annál, mint hogy a zsidók jótékonykodnak. Azt mondja, hogy a jótékonyági hajlam bele van írva a zsidó génekbe, az öröklött **DNS**-ünk része. Ez az egyik jele annak, hogy valaki **Ábrahám gyermeke**, olyannyira, hogy ha valaki nem adakozik, akkor „**okkal gyanakodhatunk a származására**”. Akár természet, akár neveltetés, akár mindkettő, zsidónak lenni annyi, mint adakozni.

Izrael földjének van egy lenyűgöző földrajzi sajátossága. Két tengert tartalmaz: a Galileai-tengert és a Holt-tengert.

A **Galileai-tenger tele van élettel**. A **Holt-tenger**, ahogy a neve is mutatja, **nem az**. Mégis ugyanaz a folyó, a **Jordán** táplálja őket. A különbség - és ez a legfontosabb - az, hogy a **Galileai-tenger** vizet kap és vizet ad. A **Holt-tenger** kap, de nem ad. Kapni, de nem adni a zsidó földrajzban és a zsidó pszichológiában is egyszerűen nem élet.

Így volt ez **Mózes** idejében is. Így van ez ma is. Gyakorlatilag minden országban, ahol zsidók élnek, a jótékonyági adakozásuk aránytalanul nagy a számukhoz képest. A judaizmusban élni annyi, mint adni.

Raj Tamás:

Bibliaiskola

„AZ ARANYSZABÁLY”

A felebaráti szeretet minden bizonnyal egyik legfontosabb gondolata a zsidó **Szentírásnak**, a **bibliai törvényeknek** mondhatni ez a lényege, ez a kiindulópontja. Nem véletlen, hogy a **Tóra** központi részén, **Mózes öt könyve** közül a **harmadik közepén találjuk** azt a sokat idézett parancsolatot, amelyet mind a zsidó, mind a keresztény hagyomány **„aranyszabály”** -ként tart számon. S az sem véletlen, hangoztatják a régi **talmudi bölcsek**, hogy közvetlenül a parancsolat után, mintegy indoklásként, **Isten** önmagára hivatkozik: **„Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat, Én vagyok az Örökkévaló!”** (Mózes III. könyve, 19. fejezet 18. vers).

Különös, hogy a keresztény **Újszövetség** kissé eltérően idézi ezt a **bibliai** verset: **„Megmondták a régiek, szeresd felebarátodat, és gyűlöld ellenségedet. Én viszont azt mondom neked: szeressétek ellenségeiteket, és áldjátok azokat, akik átkoznak titeket!”** (Máté evangéliuma, 5. fejezet 43—44. vers). Nyilvánvaló, hogy a **Tóra** nem várja el tőlünk az ilyen, már-már abszurdnak tetsző, csak kivételes emberek által megvalósítható érzést (**az ellenség szeretetét**), ám természetesen, a gyűlöletet sem írja elő. **„A Tóra — ahogyan azt a Talmudban olvassuk — emberi nyelven beszél”**, tehát csak olyan törvényeket szab az ember számára, amelyeket bárki teljesíteni tud, és mindenkinek meg is kell valósítania.

Mennyire szeressük embertársainkat? Az aranyszabály szerint éppúgy, **„mint magunkat”**. Tehát önmagunkat is szeretnünk kell. A kettő, persze, összefügg egymással. Az időszámításunk kezdetén élt kiváló mester, **Hilél** szerint: **„Ha én nem magamért, ki érettem? S ha én (csak) magamért, mi vagyok én? S ha nem most, hát mikor?”** Az embertársaink iránti szeretet ugyanakkor nem csúszhat át önfeladásba, **túlzott altruizmusba** sem.

A **Talmud** egy érdekes, bár inkább akadémikus, elméleti kérdésnek mondható vitáról számol be, amely az ókor egyik legnagyobb zsidó tudósa, **Rabbi Akiba** és **Ben Perura** (= **Péter fia**), feltehetően a korai kereszténységhez közelálló mester között folyt a **második század** elején.

Raj Tamás:

Bibliaiskola

A vita tárgya az volt, hogyan kell érteni a bibliai arany szabályt, a „**Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat**” törvényét. **Meddig mehetünk el ember-társunk szeretetének parancsolatával, vajon szabad-e altruista módon önmagunkat feláldoznunk felebarátunkért?**

Ketten vándorolnak a sivatagban, és már-már elfogyott az ivóvizük. Mindössze annyi víz maradt az egyik korsó alján, amennyi arra elég, hogy ha egyikük azt megissza, eljusson a legközelebbi oázisba. Ha viszont testvériesen megosztják a vizet, egészen biztosan mindketten odavesznek.

Mi a teendő ilyenkor? — hangzik az akadémikus kérdés. **Ben Petura úgy véli, inkább haljanak meg mindketten, de ne engedjenek a testvérieség követelményéből.** Szerinte ugyanis a „**Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat**” egyenlőséget tesz önmagunk és embertársaink között, márpedig ezen nem szabad változtatnunk.

Akiba viszont ezzel szemben azt mondja, így meg valamelyikük a vizet, hogy legalább az egyik ember maradjon életben. A hagyományos zsidóság az ő álláspontját fogadta el. A törvény ugyanis nem önfeláldozást követel tőlünk, nem kell életünket adnunk a törvényért, hanem épp ellenkezőleg, a törvény áll az élet szolgálatában. Aki pedig az életet, beleértve a saját életét, nem tudja értékelni, az nem is szeretheti igazán a felebarátját.

A Talmud mesterei komoly vitát folytattak, melyik a zsidó Szentírás legfontosabb törvénye? A legtöbben az **arany szabály** mellett érveltek, s így tartja azt a zsidó hagyomány is.

Az egyik legnagyobb tudós, **Rabbi Akiba** azonban meglepő kijelentést tett. Véleménye szerint ugyanis a **Biblia legkiemelkedőbb mondata a következő: „Ez az ember leszármazásának könyve”** (Mózes I. könyve, 5. fejezet 1. vers).

Ebből ugyanis az következik, hogy **minden ember testvére a másoknak**, hiszen közös őssel rendelkeznek, s természetesen, egy az **Istenünk**.

LITTNER GYÖRGY: AZ IKREK (ÉZSAU ÉS JÁKOB) MAI SZEMMEL XIII.

A TÖRTÉNET JÁKOB SZERINT

Érdekessé vált az életem. Volt egy feleségem **Lea**, és volt egy szerelmem **Ráhel**. Szerencsémre a két testvér nagyon szerette egymást, így gyakran töltöttük a szabadidőnket hármásban. A lányok elmondták, hogy a házban mindig az történik, amit **Lábán** az apjuk mond. Ellentmondást nem tűrően kijelentette, hogy **Lea** az idősebb lánya fog először férjhez menni **Jákobhoz** és mi azt tudomásul vettük, hiszen egész életünkben nem mertünk ellent mondani atyánknak.

Sajnos a lányok is bálványimádók voltak születésük óta, mindig tartottak maguknál egy-két **teráfimot**, kis agyagszobrocskát, amit ők valamilyen istennek hittek. Kötelességemnek éreztem, hogy tanítsam őket az **Örökkévalóról**. Különböző módon reagáltak a tanításomra. **Lea** a feleségem egyre jobban átértézte az **Örökkévaló** szolgálatának a fontosságát, egy idő után összetörte a bálványait, kijelentette, hogy ő csak az **Örökkévalóban** fog hinni ezután. Egyre közelebb kerültünk egymáshoz, valódi lelki társak lettünk.

Ráhel a szerelmem egy teljesen különleges gondolkodást valósított meg. Elismerte az **Örökkévaló** fontosságát, de a **bálványait** az **Örökkévaló** szolgálatára állította át. Olyan volt, mint egy gyerek, aki nem adja oda a játékait. Egész életében a kis **teráfimokhoz** imádkozott, azok segítették, ha problémája volt. Felállított egy sorrendet: első az **Örökkévaló**, és csak utána következnek a szeretett bálványai, amikről nem mondott le. Nem erőszakoskodtam, hiszen olyan szerelmes voltam, mint egy ágyú! A szerelmes férfit nem érdekli, hogy a szerelme mit mond, csak gyönyörködik a szépségében, lesi a szája mozgását és el van varázsolva. Boldog voltam, amikor kéz a kézben sétáltunk, és ő beszélt én pedig hallgattam nagyokat.

Leával, a feleségemmel is egyre jobban megértettük egymást, és éjszakánként, már úgy kívántam őt, mint egy férfi a nőt, boldoggá tettük egymást.

Gyorsan elszaladt ez a hét év is. **Lábán** elé álltam, kijelentettem, hogy most nem lesz nagy esküvő, csak a legszűkebb család, én pedig nem fogok alkoholt inni, csak tejet! Így történt a szerény egyszerű esküvő **Ráhellel**, majd józanul bementünk a szobába, következett a nászéjszaka. **Tizennégy évi** szerelmes vágyakozás után megtörtént az a földöntúli boldogság, amit nem lehet leírni. Érdemes volt várni, mert beteljesedett számomra a földi mennyország.

„És bement Ráhelhez és jobban szerette Ráhelt, mint Leát.”

LITTNER GYÖRGY: AZ IKREK (JÁKOV ÉS ÉZSAU) MAI SZEMMEL XII.

Lea szerette a testvérét, mégis fájt neki, hogy **Jákob** kevésbé szereti őt, mint **Ráhelt**. Az **Örökkévaló** most is, mint mindig gondoskodott a megoldásról:

„Látta pedig az Örökkévaló, hogy **Leát** nem szereti és megnyitotta a méhét, és viselős lett **Lea**, fiút szült és elnevezte **Reubennek**. Újra viselős lett, fiút szült és elnevezte **Simeonnak**. Harmadszor is fiút szült, elnevezte **Lévinek**. A negyedik fiát elnevezte **Jehudának**, és többet nem szült.

GONDOLKODJUNK!

Sok tóramagyarázó azt állítja, hogy **Lea** öreg és csúnya volt, **Jákob** pedig egy kimondottan jóképű férfi. **Egy ilyen ember rendszeresen bebújt volna a felesége ágyába, ha az öreg és csúnya lett volna?** Egyértelműen nem! **Lea** szép volt, kívánatos, igazi bombázó nő, akire vágyott a férje, és gyakran töltötték örömmel együtt az éjszakát. Azért született meg a négy fiúk is. Egyetlen dolog hiányzott a vak szerelem, ami **Ráhelnél** megvolt, de **Ráhel** magtalan volt, nem tudott gyermeket szülni.

A TÖRTÉNET JÁKOB SZERINT

Ráhel egyre nehezebben viselte el azt a tényt, hogy a nővére sorra szüli a fiúkat, ő pedig képtelen a szülésre. odáig jutott elkeseredésében, hogy rám támadt:

„**Adj nekem gyermekeket, mert ha nem meghalok.**”

Életemben először és utoljára olyan méregbe gurultam, hogy rákiabáltam szeretett feleségemre, **Ráhelre**:

„**Vajon Isten helyében vagyok-e én, aki megvonta tőled méhednek gyümölcsét?**”

Azonnal megbántam a szenvedélyes kioktatást, hiszen nagyon szerettem **Ráhelt**, de szerencsémre ő nem sértődött meg, hanem kitalált valamit.

„**Itt van a szolgálom Bilha, menj be hozzá, és szüljön ő az én térdemen, hogy én is megépüljek általa.**”

Jákob szófogadóan bement **Bilhához**, megtörtént a dolog, és kilenc hónap múlva megszületett egy fiú, akit **Dánnak** neveztek el.

A következő számban folytatjuk a kalandot....

Zsidóüldözések: A középkori zsidóüldözések Európában III.

A spanyol zsidók helyzete egyre romlott, végül az 1391-ben kirobbanó erőszak-hullám több tucat közösséget pusztított el. A pogrom-sorozat Sevillában indult. Négy olyan tényező is jelen volt, amelyek együtt kiterjedt erőszakhullámot eredményezhetnek.

1. 1380 körül gazdasági hanyatlás áll be a térségben, amelynek következtében szociális feszültségek alakultak ki.
2. I. János, Kasztília és León királya 1390-ben meghalt, utóda, III. Henrik még kiskorú volt. A zsidóknak védelmet nyújtó királyi hatalom tehát meggyengült, hatalmi vákuum keletkezett, a közrend megbomlott.
3. Ferrand Martinez, a sevillai érsekég tisztségviselője személyében szuggesztív és fanatikus zsidógyűlölő lépett színre. Martinez gyűjtő hatású szónoklataival felkorbácsolta az indulatokat és a zsidók ellen uszította a tömeget.
4. A zsidók elkülönülő, jól megkülönböztethető kisebbséget alkottak, tehát az erőszak logikus céltáblájává váltak. Ez igaz volt a mohamedánokra is, ám őket bizonyos értelemben védte a granadai muszlim állam. Fennállt ugyanis a veszélye, hogy ha a keresztény vidékeken legyilkolják a muzulmánokat, Granadában ugyanezt fogják tenni az ottani keresztényekkel. A zsidókat ezzel szemben nem oltalmazta semmilyen politikai alakulat.

1391. június 6-án kora reggel lángra lobbant a **sevillai zsidónegyed**. A mintegy **20-30 ezer** főnyi zsidó közösséget megsemmisítették: a legtöbb embert megölték, a túlélők nagy részét eladták a **mohamedánoknak**. Mások, hogy megmenték az életüket, megkeresztelkedtek. Az erőszakhullám végigsöpört a térségen és áterjedt az **Aragón királyságra** is. Összesen mintegy **70 közösség** semmisült meg, sok ezer embert mészároltak le. Az **uralkodók** és a **helyi közigazgatási** vezetők sikertelenül próbálták **megfékezni a tombolást**.

A pogrom-sorozat alatt és után a zsidók tömegesen keresztelkedtek meg, mivel ezzel általában el tudták kerülni a halált. **A megkeresztelt zsidókat marránóknak (disznóknak) neveztek.** A több tízezer „új keresztényt” gyanakodva figyelték, nem véletlenül. A halálfélelem diktálta hitváltás nyilván nem fakadhatott valódi katolikus meggyőződésből, sokan titkokban továbbra is a zsidó hitelvek szerint éltek. A „**marránók**” természetesen fenntartották családi, baráti kapcsolataikat, azaz részei maradtak a zsidó mikró társadalomnak, nem tűntek el, mint csoport. Ez a helyzet kitermelte a zsidó történelem **első „faji” alapú**, azaz a vallási hovatartozástól elszakadó hátrányos megkülönböztetését.

Zsidóüldözések: A középkori zsidóüldözések Európában III.

A náci német fajelmélet előtt 550 évvel a spanyol területeken döntő szempont lett a **limpieza de sangre**, azaz a vér tisztasága. 1449 és 1492 között több spanyol városban is (például Sevillában, Toledóban, Valladolidban) zavargások törtek ki, melynek során megtámadták, kifosztották és legyilkolták az „új keresztényeket”.

A spanyol zsidók sorsa 1492-ben teljesedett be. Cordoba elfoglalásával az egyesített spanyol királyság az utolsó mohamedán államot is megsemmisítette az Ibériai félszigeten. Még ebben az évben az összes zsidót kiűzték Spanyolországból. Az „új keresztények” maradhattak, de hatalmas nyomás nehezedett rájuk. Az 1478-ban felállított, az uralkodónak alárendelt inkvizíció (az eretnekség felszámolására létrehozott egyházi vizsgáló és ítélkező hatóság) ezrével vonta kínpadra és küldte máglyára a „marránókat” azzal a - gyakran megalapozott - váddal, hogy titokban a zsidó vallást követik. (Az első főinkvizítor, a rettegett Tomás de Torquemada felmenői között egyébként szintén voltak megkeresztelkedett zsidók.) Nem csoda, hogy 1492 után „új keresztények” tömegei hagyták el Spanyolországot. Hamarosan a félsziget másik államában, Portugáliában is kiűzetés vagy megkeresztelkedés lett a zsidók sorsa. A „marránókat” sújtó üldöztetés itt sem maradt el: 1506-ban a felbőszült csőcselék kétezer kényszerkereszteltet mészárolt le Lisszabonban. Bár I. Mánuel portugál király (1495-1521) keményen megtorolta a tömegmészárlást, 1516-ban kezdeményezte az inkvizíció felállítását Portugáliában is, és - mivel szüksége volt a „marránók” szakértelmére, kapcsolataira és tőkéjére - lezárta előttük a határt.

A kereszties hadjáratok

A 11. századtól Európa más területein is rosszra fordult a zsidók helyzete. Az erőszakhullám kezdetét az első kereszties hadjárat jelentette 1096-ban. A Szentföld visszahódítására indított vállalkozás első áldozatai nem a mohamedánok, hanem a Krisztus gyilkosainak tekintett zsidók voltak. A kereszties vezér, Gottfried Bouillon „védelmi pénz” kizsárolásával még csak megsarcolt néhány zsidó közösséget, de Emicho leiningeni gróf francia és német nemesekből, valamint közemberekből álló serege 1096 májusában már rájuk is támadt. Fittyet hányva IV. Henrik német császár tilalmára, először a speyeri zsidókra rontott, de itt a püspök, akinek jóindulatát a zsidóknak sikerült megvenni, megvédte a legtöbb zsidót. Wormsban a keresztiesek már szabályos vérfürdőt rendeztek, amihez csatlakozott számos városlakó is. Ezután Mainz következett, itt megkegyelmeztek annak, aki megkeresztelkedett. A többiek a két napos tömegmészárlás során megölték. (A megkeresztelkedettek közül néhányan mélyen megbánták, hogy elhagyták hitüket, és magukra gyújtották a zsinagógát).

Folytatjuk...

TALMUDI FOGALMAK XXXII. RÉSZ

טְבִיעוֹת עֵין

178. Tviut ájin – Valamit ránézésre felismerni. Az a képesség, hogy valakit vagy valamit még abban az esetben is felismerjünk vagy azonosítsunk, ha nem rendelkezik semmiféle sajátos vagy megkülönböztető jeggyel (**vagyis az a képesség, hogy egy személyt vagy dolgot külső megjelenése alapján felismerjünk**). Bölcseink megemlítik még a **tviut éjné dökálá-t**, vagyis azt az esetet, amikor egy embert a hangjáról ismerünk meg. A fogalom pl. az elveszett tárgynál fordul elő. Lásd: **Szimán**.

וְתִיקוּן

179. Vátikin – Szó szerint: hitbuzgó emberek. Korábbi időkben élt emberek, akik rendkívüli gondossággal tartották a **micvákat**. A **vátikin**, a reggeli imádságok napkeltekor történő mondásaként közismert – ezt mind a mai napig sok vallásos zsidó gyakorolja.

„וְעֲשִׂיתָ הַיֵּשֶׁר וְהַטּוֹב„

180. Vöaszitá hájasár vöhátov – „Tedd azt, ami helyes és jó.” Ez az erkölcsi parancs meghatározott **háláchikus** kötelezettségre is utal. Amikor csak lehetséges (**és különösen köztiszteltben álló személy, ádám chásuv esetében, akitől elvárják a rendkívül magas erkölcsiséget**), a személyes ügyekben túl kell lépni a törvény által megszabott követelményeken (**lifnim misurat hádin**), sőt időnként, a „**helyes és jó**” jegyében le kell mondani jogos pénzbeli járandóságról is. Bizonyos esetekben, mikor anyagi veszteségről nincs szó, a bíróság kötelezhet valakit, hogy a „**helyes és jó**” szellemének megfelelő magatartást tanúsítson (lásd: **Bár micrá**).

זְכִין לְאָדָם שְׁלֵא בְפָנָיו

181. Záchin löádám sölo böfánáv – Valaki egy ember távollétében eljárhat annak javára. Háláchikus elv, amely lehetővé teszi, hogy valakit, ami egy illető javára szolgál (**például ajándékot**), egy másik illető az ő távollétében és tudta nélkül megszerezzen számára anélkül, hogy az előbbi személy képvisellete ellátására felhatalmazta volna az utóbbit. A jótéteményben részesülő személy helyett bárki eljárhat. Ez az elv csak akkor érvényes, ha a tranzakció nyilvánvalóan előnyére szolgál a távollévőnek. Ha a cselekedetből haszon is, kár is származik, s vitatható, hogy a haszon meghaladja-e a kárt, az elv nem alkalmazható. Pláne nem alkalmazható ez az elv, ha a kéretlen „**képviselőt**” káros.

זֵית

182. Zájit – Egy olíva. Az olíwabogyó mérete gyakorta alkalmazott **háláchikus** mértékegység (**28,8 g**). Ez a minimális mértéke annak, hogy valakit tiltott étel fogyasztásában bűnösnek találjanak, s ugyancsak ez a minimális mennyisége annak is, hogy valaki egy evéssel kapcsolatos **micvának** eleget tegyen, például **maceszt (mácá)** fogyasszon **Peszách** első estéjén.

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVAROS ZSINAGÓGA

ה'ב

NAGY FUVAROS UTCAI TEMPLOMKÖRZET IMAREND 2024. MÁRCIUS 1. – 31.

1.	péntek		Gyertyagyújtás: 17.11	7.00	17.15	21.
2.	szombat	KI TISZÁ	Vége: 18.17	8.00	17.30	22.
3.	vasárnap			8.00	17.15	23.
4.	hétfő			7.00	17.15	24.
5.	kedd			7.00	17.15	25.
6.	szerda			7.00	17.15	26.
7.	csütörtök	<i>Jom Kippur Kótajn</i>		7.00	17.15	27.
8.	péntek		Gyertyagyújtás: 17.21	7.00	17.30	28.
9.	szombat	VÁJÁKHÉL - Újhold hirdetés SÁBÁT S'KÁLIM	Vége: 18.27	8.00	17.45	29.
10.	vasárnap	<i>Újhold 1.</i>		8.00	17.30	30.
11.	hétfő	<i>Újhold 2.</i>		7.00	17.30	1.
12.	kedd			7.00	17.30	2.
13.	szerda			7.00	17.30	3.
14.	csütörtök			7.00	17.30	4.
15.	péntek		Gyertyagyújtás: 17.31	8.00	17.30	5.
16.	szombat	PKUDÉJ	Vége: 18.37	8.00	17.45	6.
17.	vasárnap	ZÁJIN ÁDÁR		8.00	17.45	7.
18.	hétfő			7.00	17.45	8.
19.	kedd			7.00	17.45	9.
20.	szerda			7.00	17.45	10.
21.	csütörtök	ESZTER BÖJTJE	Vége: 18.29	7.00	17.45	11.
22.	péntek		Gyertyagyújtás: 17.41	7.00	17.45	12.
23.	szombat	VÁJIKRÁ SÁBÁT ZÁCHOR MÖGILÁ OLVASÁS KEZDETE	Vége: 18.47	8.00	18.00	13.
24.	vasárnap	PURIM		8.00	18,00	14.
25.	hétfő	SUSÁN PURIM		7.00	18.00	15.
26.	kedd			7.00	18.00	16.
27.	szerda			7.00	18.00	17.
28.	csütörtök			7.00	18.00	18.
229.	péntek		Gyertyagyújtás: 17.51	8.00	18.00	19.
30.	szombat	CÁV	Vége: 18.58	8.00	18.15	20.
31.	vasárnap	NYÁRI IDŐSZÁMÍTÁS KEZDETE		8.00	19.00	21.

Á
D
Á
R
I.

Á
D
Á
R

II.

Ismeretlen zsidók nyomában LXXIX. Nyíri János

Nyíri János (Budapest, 1932. november 9. – London, 2002. október 23.) színházi rendező, újságíró, író. Nagy sikerű színdarabok és regények szerzője, közöttük a legismertebb *Battlefields and Playgrounds* (Macmillan, London, 1990), amely később *Madárország* címen jelent meg magyarul, és amelyet a *The Observer* „holokauszt túlélő által valaha írt legfontosabb regény”-ként méltatott.

Nyíri János szülei, Nyíri Tibor és Spitz Júlia, elismert magyar zsidó írók voltak. Édesapja legismertebb műve a *Katona Karácsony*, illetve a *Díszmagyar* (Budapest, 1949) című magyar film forgatókönyve. Nyíri szülei még kisgyermekkorában elváltak és ő egy Tokaj-vidéki kis faluba került a nagyszüleihez. A második világháború kezdetén anyjával és bátyjával, Nyíri Andrással együtt bujkált a nácik és a magyar antiszemiták elől. Noha családjának nagy része és osztálytársai az auschwitzi és a mauthauseni koncentrációs táborokban haltak meg, Nyíri túlélte az üldöztetést és megérte a Vörös Hadsereg 1945 májusi hatalomátvételét.

Katonai szolgálatát és tiszti képzését követően, amelyet alhadnagyi rendfokozattal zárt, Nyíri a Színház- és Filmművészeti Főiskolán rendező szakán végzett 1955-ben, és ismert színházi rendezőként dolgozott Kecskeméten, Szegeden és Budapesten.

A kudarcot vallott 1956-os magyar forradalom után Nyíri úgy döntött, hogy Bécsbe szöki, majd később Párizsba, hiszen Magyarországon halálos ítélet várt rá, mint ahogy számos forradalmár társára is. Nyíri egészen az 1973-as amnesztiáig nem térhetett vissza Magyarországra, ekkor megbízást kapott a *New Statesman* című hetilaptól, hogy írjon egy cikket, amely *A Chilly Spring in Budapest* (Fagyos tavasz Budapesten) címmel jelent meg.

Az ötvenes években Párizsban telepedett le és újra a színházban kezdett dolgozni, olyan ismert drámaírókkal, mint Eugène Ionesco, Jean Anouilh vagy Jean Genet. Nyíri ezenkívül tanított a párizsi Conservatoire-on és tanult a Comédie-Française-ben. Miután Jean-Louis Barrault mellett az Odéon színház igazgatóhelyettese lett, megismerkedett későbbi feleségével, Jenny Hippisleyvel, aki Lindisfarne Hamilton és Christopher Quest brit színészek lánya, és – anyai ágon – Heinrich Simon, zsidó tudós és az 1848-as frankfurti parlament szociáldemokrata vezetőjének unokája volt. A Nyíri-házaspár 1960-ban együtt alapította első színházi társulatukat, a Le Jeune Théâtre de Marseille-t. Nyíri éveken át sikeresen rendezte meg klasszikus francia és angol darabok – így Molière, Beaumarchais, Jean Racine és Oscar Wilde műveinek – színházi előadásait, a *David Copperfield*-et Marseille-ban és a *Képzelt beteget* a Vaudeville Theatre-ben a londoni West Enden. Ezenkívül Európa különböző országaiban rendezte meg a *Figaro házasságát*, a *Phaedrát* és a *Jean Brodie kisasszony virágzását*, illetve saját műveit is. Ebben az időben költöztek feleségével London délnyugati részébe. A család Nyíri haláláig felváltva élt angliai, írországi és franciaországi házaiban.

Nyíri Jánost túlélte felesége, Jenny Hippisley (1960–2002), bátyja és húga, fia, Daniel J. és lánya, Polly, valamint hat unokája.

Forrás: (wikipedia)

MEGHÍVÓ

**TEMPLOMKÖRZETÜNKBEN
2024. MÁRCIUS 16.-ÁN AZ ESTI
IMÁDKOZÁS UTÁN TARTJUK A ZÁJIN
ÁDÁR HALVACSORÁT
MEGJELENÉSÜKRE FELTÉTLEN
SZÁMÍTUNK, MINDENKIT
SZERETETTEL VÁRUNK.**

ELŐLJÁRÓSÁG

GRATULÁLUNK GLITZENSTEIN
CHÁJIM SAUL RABBINAK ÉS KED-
VES FELESÉGÉNEK MUSKI REB-
BECENNEK ÖTÖDIK GYERMEKÜK
SZÜLETÉSE ALKALMÁBÓL (I
ADAR 18, FEBRUÁR 27), AKI A
ZELDA RACHEL NEVET KAPTA ÉS
KÍVÁNUNK AZ ÚJSZÜLÖTTNEK,
SZÜLEINEK ÉS CSALÁDJÁNAK JÓ
EGÉSZSÉGET ÉS ÖRÖMÖKET!

NAGY FUVAROS KÖRZET

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!
TALMUD TORA Alapítvány számlaszáma: 11705008-20413002-00000000

Izraeli arab családfő kérte számon az ENSZ palesztin nagykövetét

„Miért rabolták el a családomat? Miféle bűnt követtek el, hogy a Hamasz túszul ejtette őket? Öt hónapja, hogy az alagutakban vannak, ugyan mivégre?”

Az izraeli arab származású **Ali Ziadna** – akinek több családtagját is túszként tartják fogva a **Gázai övezetben** – **Palesztina ENSZ nagykövetével, Riyad Mansourral konfrontálódott**, amikor az **ENSZ Biztonsági Tanácsa** megvitatta a **Hamasz** által elkövetett **szexuális bűncselekményeket**. Az **X-en** közzétett videó szerint **Ziadna bírálta az iszlám vezetést**, amiért hagyja, hogy családjaik és más **muszlimok** is a **Hamasz** fogságában szenvedjenek.

A túszok családtagjai az **Israel Katz** izraeli külügyminiszter és **Gilad Erdan** izraeli **ENSZ nagykövet** delegációnak a tagjaként érkezett az **ENSZ BT** vitájára, ahol az **ENSZ a Hamasz október 7-én elkövetett szexuális bűncselekményeit** vizsgálta.

A vitát az **ENSZ manhattani épületében tartották**, amely a videón is jól látható. A felvételen a két férfi arabul beszél, több csatornán is hasonló fordításban jelent meg a beszélgetés tartalma.

„Miért rabolták el a családomat? Miféle bűnt követtek el, hogy a Hamasz túszul ejtette őket? Öt hónapja, hogy az alagutakban vannak, ugyan mivégre? Milyen alapon? A Thai vendégmunkásokat mindenféle egyezségeken felül kiadták, de a muszlimokat, amilyen én magam is vagyok, otthagyták a terroralagutakban, éhezve, meztelenül.” – bírálta **Ziadna a palesztin vezetést**.

„Emlékezz arra a harmincezer muszlim testvéredre, aki meghaltak Gázában, a hetvenötezer sérülte és Gáza lerombolására” – válaszolta a **palesztin nagykövet**.

„Mi minden, a lakosság elleni erőszaknak ellene vagyunk, csak gondold át, hogy hány civil áldozat van, és mutass velük szolidaritást. Ne hagyj, hogy Izrael kihasználjon téged, az, aki palesztinokat öl, az téged is ki fog használni” – tette hozzá.

Israel Katz felszólította az **ENSZ-t**, hogy **ítélje el a Hamaszt**.

A vita során **Katz** erősen kritizálta a nemzetközi szervezetet, amiért nem tesz eleget sem a **Hamasz** terrorszervezetté való nyilvánításának, sem pedig a **134 izraeli állampolgárságú túsz kiszabadításáért**.

„Az ENSZ túl régóta hallgatja el a Hamasz bűneit – mondta Katz –, és a szervezet soha nem ítélte el, vagy kérte számon a Hamasz brutális cselekedeteit”.

Forrás: (izraelinfo)

Teológiai háború

Kook apja, akit követői néha „**Nagy-Izrael prófétájának**” neveztek, azt tanította, hogy az ország betelepítésének békés eszközökkel, nem pedig háborúval kell megvalósulnia. **1938-ban a tel-avivi rabbi, Moshe Avigdor Amiel (1883-1946)** amellet érvelt, hogy még ha a megváltást az **arabok** megölése tenné is lehetővé, ezt a lehetőséget el kell utasítani, mivel ez a vérontás általi megváltást jelentené.

Mindazonáltal a háborúról szóló misztikus elmékedései, amelyeket **1921-ben** adtak ki és **Zvi Kook** szerkesztett **Orot me-Ofel (Fények a homályból)** címmel, és amelyek **1967** után nagy jelentőségre tettek szert fia telepes hívei körében, úgy olvashatók, hogy **Kook rabbinikus jóváhagyását** adják a háborúnak a föld kisajátítására való felhasználásához, mint a következő szakaszokban:

„**Amikor nagy háború van a világban, a Messiás ereje felébred**”. Elérkezett a **dal (zamir)** ideje, a **zsarnokok elkaszálása (zamir)**, a gonoszok elpusztulnak a világból, és a világ megélenkül, és a teknősbékák hangja hallatszik földünkön.

A zsidó néptől megkövetelt képesség az a képesség, hogy a nemzetek erőit, **Ézsau** agresszív erőit magáévá tegye és felhasználja a „**mennyei Jeruzsálem**” felé vezető úton.

Ugyanakkor a másként gondolkodók megkérdőjelezhették **Kook** tekintélyének ezt a felhasználását azzal, hogy ugyanannak a **traktátusnak** egy másik **passzusát** idézték:

„**Addig a boldog időkig, amíg nem lesz lehetséges független nemzeti politikát folytatni gonosz és barbár gyakorlatok alkalmazása nélkül... nem áll Jákob érdekében a szuverenitás gyakorlása, amikor ez tömeges vérontással és baljóslatú leleményességgel jár**”.

Zvi Kook, irredentista szemléletével, egy fokozattal feljebb emelte apja háborús teológiáját. Az államalapítást megelőzően folytatott háborúk mindegyike, egészen a **Jom Kipur-i háborúig**, az ő értelmezésében **Izrael** megváltásának útjának állomásai voltak. Bár **Zvi Kook** kizárta az agresszív háborút, mégis azt hirdette, hogy a katonai erő alkalmazása indokolt, ha az arabok nem hajlandók elismerni a zsidók jogait a földhöz, és ha ők is a háborút választják. Egykori tanítványa, **David Samson szerint**: Egy olyan emberhez hasonlította (a **helyzetünket**), akit erőszakkal kiűztek az otthonából, amelyet mások elfoglaltak és birtokháborítással elfoglaltak. Pontosan ez történt velünk is. **Rav Kook** hangsúlyozta, hogy az araboknak egyáltalán nem volt és nincs nemzeti joguk a földhöz. Ha tagadják ügyünk igazságát, és úgy döntenek, hogy háborút indítanak ellenünk, akkor nekünk kell meggyőznünk őket - mondta - a „**tankjainkkal**”.

Politikai nézetek

Zvi Kook tanításait tekintik a forrásának annak a folyamatos feszültségnek, amely az **izraeli telepések** körében az **Izrael** államot szentnek tartó elképzelés és a világi hatalom független gyakorlásának kétségbe vonása között feszül. Kezdetben **Zvi Kook** fenntartás nélkül támogatta a cionizmust, és hevesen szembeszáll az ideológia ortodox kritikusaival, mivel a cionizmust **Isten** akaratát megtestesítő eszköznek tekintette a zsidók megváltására. Már a **hatnapos háború előtt Kook** aggodalmát fejezte ki a **Jordánia** uralma alatt álló, szomszédos **Ciszjordániában** található **zsidó bibliai** helyszínek miatt. Az ellenségeskedések kitörésének előestéjén azzal sokkolta diákjait, hogy **Izrael** földjének „**csonka**” állapotáról beszélt, és azt az érzést keltette bennük, hogy vétkeztek, amikor elfeledtek olyan helyekről, mint **Hebron, Sikem és Jerikó. 1967-es izraeli győzelmet úgy üdvözölte, mint Isten Izrael és az egész világ feletti vezetésének megjelenését. A Jom Kipur-i háború** vízválasztónak bizonyult gondolkodásában. Az azt követő időszakban nézetei gyökeres változáson mentek keresztül. Határozottan ellenezte a területátadási javaslatokat, mint amelyeket **Henry Kissinger** terjesztett elő, akit „**a gój nő férjeként**” utasított el, azzal érvelve, hogy **Isten** vágya **Izrael** földjének - szerinte egyetlen szent egységnek - területi integritására felülír minden emberi vágyat a tárgyalásos kompromisszumokra. A **Tóra** törvényei elsőbbséget élveztek a világi joggal szemben.

Egy **1974-es** előadáson, amelyet **Moshe Dayan** jelenlétében tartott a **Merkaz Harabban**, kijelentette, hogy a **Golán-fennsík** és a **Ciszjordánia** átadására irányuló lépések háborúhoz vezetnének, amelyet „**a testünkért és a végtagjainkért**” vívnának. A túlnyomórészt **vallásos cionistákból** alakult **Gush Emunim** mozgalom hamarosan a **Mercz HaRav** végzőseinek meghatározó befolyása alá került, akiket **messianisztikus** aktivizmus hajtott a területi kompromisszumok megghiúsítására. A területátadás - tanította - ugyanolyan szigorúan tilos, mint a disznóhúsevés, mivel az **Izrael földjének** bármely része feletti idegen fennhatóság **tréfli** lenne.

Végül **Zvi Kook** eljutott oda, hogy magát az **izraeli kormányt is illegitimnek**, zsarnoki diktatúrának tekinti. **Istent** sértette, hogy **nem-zsidók** támogatását kérte. A népszavazások önmagukban illegitimek voltak, mert soha nem tudták felborítani a **Tóra előírásait** **Ellenezte Menachem Begin** béketárgyalásait **Egyiptommal** - szerinte a **Sínai-félsziget a bibliai Izrael részét képezte** -, valamint **Begin** javaslatát, hogy a **ciszjordániai palesztinoknak** közigazgatási **autonómiát** engedélyezzenek. Ezek az elképzelések, ha megvalósulnának, **Kook** szerint árulásnak minősülnének, és „**örök szégyent hoznának Izraelre**”

Folytatjuk...

RECEPT-TÁR

Hámán-Táska - Hámántaschen

Purim legjellegzetesebb édessége a Hámán-táska, vagy hámántaschen, esetleg „Hámán füle”. A furcsa nevű édesség alakjának és elfogyasztásának több magyarázata van. Az egyik magyarázat szerint a német mák (Mohn) és a táskás (Taschen) szavak összevonása, héber névelővel ellátva (Há-Mohn-Taschen), melyben így szerepel a Hámán (Há-Mohn) szó is- amely így valójában mákos táska, vagy mákos derelyét – barátfület jelent.

Hozzávalók: 6 adag

A tésztához:

kb. 30-40 dkg rétesliszt
15 dkg margarin
1 dkg élesztő

10 kg cukor
egy csipet só
1 citrom reszelt héja
2 tojás
Sűrű lekvár a töltéshez

Elkészítés:

Lisztet elmorzsoljuk a még hideg margarinnal és a szobahőmérsékletű élesztővel. Hozzáadjuk a cukrot, sót, a citromhéjat, a felvert két tojást és összegyúrjuk az egészet jól nyújtható tésztává.

A tojások méretétől függ, kell e hozzá még lisztet adni a gyúráskor. Kinyújtjuk a tésztát és egy kb. 6 cm átmérőjű pogácsaszaggatóval kör alakú lapokat vágunk. Közepükre kis kanállal lekvárt teszünk, majd három oldalról felhajtjuk a kör közepe felé a lapokat.

Ahol a hajtások összeérnek, összenyomjuk a tésztát, de úgy, hogy a kör közepén középütt kilátszódjék valamennyire a lekvár. Sütőpapírral kibélelt tepsibe tesszük sorjában a kis háromszögletű hámántáskeneket, kis vízzel hígított tojássárgával megkenjük őket, és kb. 170 C fokra előre felmelegített sütőben megsütjük.

Forrás: (fuvarpress)

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVÁROS ZSINAGÓGA

REJTVÉNY, AGYTORNA (SÁBESZ UTÁNRA)

	INDIÁNOK BALTA- SZERŰ FEGYVERE	HALO- VÁNY ARCŰ	MORFO- LÓGIA	ÁLL ALAT- TI ZSÍR- PÁRNA	ARRA A HARMADIK HELYRE	BAR, RÖVIDEN	SYÁJC RÉSZEI	HOZZÁ- SZOKTAT	A POÉN 1. RÉSZE
	COULOMB, RÖVIDEN					MŰKÖDIK AZ ÓRA			
	ÁBRÁND					LITER, RÖVIDEN			
	UTAZÁS- HOZ CSO- MAGOL						NÁSZDAL ELEJEI		AZ ÁFOR UTÓDJA
	FEL- LELHETŐ, ELŐ- FORDUL					PLUSZ FORRÓ- FEJŰ			
	DÍSZÍT, A SZÉLEINI			AMELY HELYRE					
	RAJON- GÁS			KUGLIZIK					
k	A POÉN 2. RÉSZE	ILYEN- FORMÁN	FENN- HÉJÁZÓ, PIMASZ	RÓMAI 1-ES	VIZET AD NEKI GULYA TAGJAI		ALKOTÓ- RÉSZ		
	ROZSDA- VEDŐ ALAPOZÓ FESTÉK					FOLYADÉK		FELHÓ- DARABI	
	HATÁRO- ZATLAN NÉVELŐ		SZEMMEL ÉRZÉKEL			MÁS ÚTRA IRÁNYÍTÁS		HATÁRVÁ- ROSUNK	AZ OXIGÉN VEGYJELE
			FÉL RINGI			SZÉP (VIDÉK)			JÓKORA
	GYŐZE- DELMEŠ- KEDIK				VINKLI JANUÁR- BAN ÜDÜLŐ				
	INGBEN VANI	PENGETYE ZENÉLŐ						AFFÉLE, KÖLTŐIEN	
	CSENDE- SEN TŰR	TRÉNIN- GEZIK						LÉTEZÉS	
			ALKALMI				ÉRTÉKES FA		
			TŰLRA JELEZ				SZAK- TERÜLET		
	NEWTON, RÖVIDEN								TILTÓSZÓ
	MINTAKÉP					MULATÓ			VEZETŐI POSZTRÓL ELMOZDÍT
	KÉT- JEGYŰ BETŰ		KÖZETKÖ- ZI ANYAG				KOCSO- NYÁS ANYAG		SAKKBAN ÁLLI
			AZONOS BETŰK				DERŰS		NEM JÖN IDŐBEN
	FŰL BELSEJEI	LOPVA FIGYEL				AGRÁR- ESZKÖZ			
		RITKA NŐI NÉV				KIRÁLYI ÜLŐHELY			
	PÁNCÉLOS HULLÓ					HŰSZ FELE		ÓRKÖDIK FŐLÖTTE	
						VŐLEGÉ- NYE VAN		FRSSÍTÓ ITAL	
	HOLLAND AUTÓK JELZÉSE		A TÁRGY RAGJA		HAJ- SZOLÁS				
	TÖRVÉGI		KÖZÉPEN FESLIKI		SARKAD HATÁRAI				KICSINYL- TÓ KÉPZŐ
			ZOKOGÓ A CSODÁL- KOZÁS SZAVA				MŰLIK AZ IDŐ		
	LAZA BUGÁJÚ GABONA- NÖVÉNY	V					!	APRÓ ÉLŐS- KÓDÓ	

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!
TALMUD TORA Alapítvány számlaszáma: 11705008-20413002-0000000

IMAI DŐK, GYERTAGYÚJTÁS, IDŐSEK KLUBJA ESEMÉNYEK

2024. Márc. 15. – 2024. Márc. 22.

DÁTUM	REGGEL	ESTE
15. péntek	08:00	17:30
16. szombat	8:00	17:45
17. vasárnap	8:00	17:45
18. hétfő	7:00	17:45
19. kedd	7:00	17:45
20. szerda	7:00	17:45
21. csütörtök	7:00	17:45
22. péntek	8:00	17:45

Gyertyagyújtás és Szombat kimenetele Budapesten

DÁTUM	ESTE	DÁTUM	ESTE
15. péntek	17:31	16. szombat	18:37
22. péntek	17:41	23. szombat	18:47

POÉN SAROK

- Nem iszom, nem dohányzom, minden reggel pontosan hatkor kelek, este pontosan tízkor fekszem. A feleségemhez száz százalékig hű vagyok. De mindez meg fog változni. Csak kerüljek ki a bőr-tönből!

HAMAROSAN PURIM

2024. 03. 23. SZOMBAT ESTE 19:00 ÓRA

MEGI LA OLVASÁS, VASÁRNAP BULI

Smitá év
Minden he-
tedik év,
melyben a
Tóra a föld
művelését
megtiltotta.

EMBERBARÁT IDŐSEK KLUBJA

„IDŐSEK KLUB” -ja, rendezvényeire várjuk kilé nk tagjait. Várjuk tagjaink szíves megjelenését és ötleteiket, melyekkel segítik a klub működését. Következő klubrendezvényt március 20.-án, szerdán délelőtt 10:00 órától tartjuk a földszinti klubteremben.

Nagy Fuvaros utcai Templomkörzet

Emberbarát Templomegylet

Budapest. 1084

Nagy Fuvaros utca 4.

Tel: 334 27 31

Email: nagyfuvaros@gmail.com

<https://www.facebook.com/Nagyfuvaros4>

Felelős kiadó: Streit Sándor

Szerkesztő: Streit Gábor

Technikai asszisztens: Andrásy Béla